

*Društvo za politična,
gospodarska, razvojna,
socialna, kulturna
in etična vprašanja*

FORUM21

*Nazorjeva ulica 6
1000 Ljubljana
Slovenija*

Zemlja - naše bogastvo ali breme?

Društvo Forum 21, 26. januarja 2010 ob 17:00 v Ljubljani

Člani panela: dr. Milan Pogačnik, minister, dr. Anton Prosen, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, dr. Marjan Kotar up. prof., dr. Marina Pintar, Biotehniška fakulteta in dr. Franc Lobnik, predsednik Sveta za varstvo okolja RS, moderator pogovora.

3. Dr. Anton Prosen, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Univerze v Ljubljani

Izhodišča za pogovor:

V Sloveniji smo se zavedli že v začetku sedemdesetih let preteklega stoletja, da so nas naravni pogoji omejili glede možnosti uporabe zemljišč za kmetijsko pridelavo. V tem obdobju so nas nekateri kmetijski in ekološki strokovnjaki opozarjali, da smo v Evropi eno izmed območij, ki ima na prebivalca najmanj zemljišč primernih za kmetijsko obdelavo in pridelavo hrane. Različni zakonski in metodološki poskusi, da bi zavarovali kmetijska zemljišča kot naravno dobro, se tako dogajajo skozi obdobje štiridesetih let, do učinkovitega varstva pa kot kaže, je še zelo daleč. Slovenija je sorazmeren delež pomanjkanja stanovanj v preteklosti reševala z individualno stanovanjsko gradnjo na podeželju; študije kažejo, da je tovrstna gradnja najbolj potratna glede uporabe zemljišč. Kljub opozorilom, da tako razpršena stanovanjska in druga gradnja ni v skladu s paradigmo trajnosti, se žal pospešeno nadaljuje, saj nimamo pravega koncepta prostorskega razvoja države. Opozorila, da s tem načinom poselitve ne-le da obremenjujemo okolje, pretirano uporabljamo celo najboljša kmetijska zemljišča, pospešujemo prometne tokove, uničujemo kulturno krajino in s tem tudi narodovo identiteto oz. svojo prepoznavnost. Z vse večjim številom občin so pritiski po gradnji in razvoju vse večji, kar pripomore tudi pred nekaj leti spremenjena prostorska zakonodaja, ki daje vsa pooblastila na področju lokalnega razvoja županom in občinskim svetom. To predstavlja v Evropi unikum, saj obstoja v večini držav ustrezna metodologija prostorskega načrtovanja, ki vključuje v načrtovanje vse sektorje in le-tem omogoča aktivno vlogo pri načrtovanju prostora, kar omogoča, da si zagotovi posamezni sektor lasten razvoj in lažje zadovolji tudi druge družbene potrebe po prostoru ali razvoju. Slovenija bi se morala zavedati, da z nenačrtnim prostorskim razvojem ob pritisku kapitala izgublja ne-le potenciale (zemljišča), ki so temelj

vsestranskega razvoja, zapravlja tudi pomembno področje dediščine. Ukrepati je treba hitro, pa ne spet nenačrtno!

Forum 21 je neprofitna ustanova civilne družbe, ki želi s skupnimi premišljanji o trajnejših družbenih procesih doma, v Evropski uniji in v globaliziranem svetu prispevati k osnovam za kompetentno izbiro dolgoročnih razvojnih usmeritev na Slovenskem in v mednarodnem prostoru. Pri svojem delu se opira na svobodomiselno duhovno in kulturno tradicijo, ki spoštuje raznolikost nazorov, političnih pogledov, veroizpovedi in narodnosti na slovenskih tleh.

www.forum21.si